

FNs torturkonvensjon

I henhold til Utenriksministerens fullmakt av 22. januar 1984 ble konvensjonen undertegnet av Norge 4. februar 1985 i New York. Ved kgl.res. av 13. juni 1986 ble besluttet at Norge skulle ratifisere konvensjonen og ratifikasjonsdokumentet ble deponert i New York 9. juli 1986. Det vises til St.prp.nr.69 (1985-1986), Innst.S.nr.159 (1985-1986) samt St.vedtak av 16. mai 1986. Avtalen trådte i kraft 26. juni 1987. Norge avga erklæringer i henhold til artiklene 21 og 22 i konvensjonen om anerkjennelse av kompetansen til Torturkomitéen til å behandle henholdsvis statsklager og individuelle klager. Teksten nedenfor er hentet fra Overenskomster med fremmede stater 1987 s. 707 ff. Den er også publisert i NT V, s. 852.

Konvensjon mot tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff

De stater som er parter i denne konvensjonen,

som tar i betraktning, i samsvar med de prinsipper som er fastslått i De Forente Nasjoners Pakt, at erkjennelsen av de like og umistelige rettigheter til alle medlemmer av menneskeslekten er grunnlaget for frihet, rettferd og fred i verden,

som erkjenner at disse rettigheter har sitt grunnlag i menneskets iboende verdighet,

som tar i betraktning statenes forpliktelser etter De Forente Nasjoners Pakt, og særlig artikkel 55, til å fremme den allmenne respekt for og overholdelse av menneskerettighetene og grunnleggende friheter,

som tar hensyn til artikkel 5 i Verdenserklæringen om menneskerettighetene og artikkel 7 i Den internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter, som begge bestemmer at ingen skal utsettes for tortur eller for grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff,

som også tar hensyn til Erklæringen om beskyttelse av alle mennesker mot å bli utsatt for tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff, vedtatt av Generalforsamlingen den 9. desember 1975,

som ønsker å gjøre kampen mot tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff mer effektiv i hele verden,

er blitt enige om følgende:

DEL I

Artikkel 1

1. I denne konvensjon skal uttrykket «tortur» bety enhver handling hvorved alvorlig smerte eller lidelse, enten fysisk eller psykisk, bevisst blir tilføyet en person i den hensikt å oppnå fra vedkommende eller en tredje person opplysninger eller en tilståelse, straffe vedkommende for en handling som denne person eller en tredje person har begått eller mistenkes for å ha begått, eller true eller tvinge vedkommende eller en tredje person, eller av hvilken som helst årsak basert på diskriminering av noen art, når slik smerte eller

lidelse påføres av eller på tilskyndelse av eller med samtykke eller aksept fra en offentlig tjenestemann eller annen person som opptrer i embets medfør. Det omfatter ikke smerte eller lidelse som alene stammer fra, er forbundet med eller følger av lovlige straffereaksjoner.

2. Denne artikkel skal ikke begrense anvendelsen av noe internasjonalt dokument eller nasjonal lovgivning som inneholder eller kan inneholde bestemmelser med videre anvendelsesområde.

Artikkel 2

1. Enhver konvensjonspart skal treffe effektive lovgivningsmessige, forvaltningsmessige, judicielle eller andre tiltak for å forhindre torturhandlinger på noe område under dens jurisdiksjon.
2. Ingen særlige omstendigheter av noen art, hverken krigstilstand eller trussel om krig, intern politisk ustabilitet eller annen offentlig krisesituasjon kan påberopes for å rettfærdiggjøre tortur.
3. Ordre fra en overordnet tjenestemann eller offentlig myndighet kan ikke påberopes for å rettfærdiggjøre tortur.

Artikkel 3

1. Ingen konvensjonspart skal utvise, sende tilbake («*refouler*») eller utlevere en person til en annen stat når det er skjellig grunn til å tro at vedkommende vil være i fare for å bli utsatt for tortur.
2. For å avgjøre om slik grunn foreligger, skal de kompetente myndigheter ta alle relevante forhold i betraktning, herunder, der dette er aktuelt, om det i den stat det gjelder finnes et gjennomført mønster for grove, åpenbare eller omfattende brudd på menneskerettigheter.

Artikkel 4

1. Enhver konvensjonspart skal påse at alle former for tortur er straffbare handlinger etter dens straffelovgivning. Det samme skal gjelde for forsøk på tortur og for en handling utført av enhver person, som utgjør medvirkning eller delaktighet til tortur.
2. Enhver konvensjonspart skal gjøre disse overtredelser straffbare med egnede straffereaksjoner som tar hensyn til deres alvorlige karakter.

Artikkel 5

1. Enhver konvensjonspart skal treffe de tiltak som måtte være nødvendige for at den skal kunne utøve jurisdiksjon over straffbare handlinger som nevnt i artikkel 4 i følgende tilfelle:
  - (a) Når de straffbare handlinger finner sted på hvilket som helst område under dens jurisdiksjon, eller ombord i et skip eller luftfartøy registrert i vedkommende stat;
  - (b) Når den påståtte gjerningsmann er borger av vedkommende stat;
  - (c) Når offeret er borger av vedkommende stat dersom vedkommende stat finner det hensiktsmessig.

2. Hver konvensjonspart skal likeledes treffe de tiltak som måtte være nødvendige for at den skal kunne utøve sin jurisdiksjon over slike straffbare handlinger i tilfelle hvor den mistenkte gjerningsmann befinner seg på noe område under dens jurisdiksjon, og den ikke utleverer ham etter artikkel 8 til noen av de stater som er nevnt i denne artikkels punkt 1.
3. Denne konvensjon utelukker ikke noen strafferettslig jurisdiksjon som utøves i samsvar med intern lovgivning.

Artikkel 6

1. Etter å ha forvissnet seg om, ved gransking av de opplysninger som er tilgjengelige, at forholdene gjør det berettiget, skal enhver konvensjonspart på hvis territorium en person som er påstått å ha begått en straffbar handling som nevnt i artikkel 4 oppholder seg, ta ham i varetekt eller treffe andre rettslige tiltak for å sikre hans tilstedeværelse. Varetekten og andre rettslige tiltak skal være i overensstemmelse med lovgivningen til denne stat, men kan bare opprettholdes for så lang tid som er nødvendig for at straffesak eller utleveringssak skal kunne reises.
2. Slik stat skal uten opphold foreta en foreløpig undersøkelse av saksforholdet.
3. Enhver person som holdes i varetekt i henhold til denne artikkels punkt 1, skal få hjelp til å komme i øyeblikkelig forbindelse med den nærmeste behørig representant for den stat som han er statsborger i, eller, dersom han er uten statsborgerskap, med representant for den stat der han til vanlig har sitt opphold.
4. Når en stat i henhold til denne artikkel har satt en person i varetekt, skal den øyeblikkelig underrette de stater som er nevnt i artikkel 5, punkt 1 om at vedkommende person holdes i varetekt, og om de forhold som berettiger tilbakeholdelse av ham. Den stat som foretar den foreløpige undersøkelse som er omtalt i denne artikkels punkt 2, skal straks meddele resultatet av undersøkelsen til de nevnte stater, og skal opplyse om den har til hensikt å utøve sin jurisdiksjon.

Artikkel 7

1. Den konvensjonspart, på hvis territorium under dens jurisdiksjon en person som mistenkes for å ha begått en straffbar handling som nevnt i artikkel 4 blir pågrepet, skal, i de tilfelle som er nevnt i artikkel 5, hvis den ikke utleverer vedkommende, overlate saken til de kompetente myndigheter med henblikk på tiltale.
2. Disse myndigheter skal treffe sin avgjørelse etter de samme retningslinjer som gjelder for enhver annen alvorlig borgerlig straffbar handling etter vedkommende stats rett. I de tilfelle som er nevnt i artikkel 5, punkt 2, skal kravene til bevis som er nødvendige for straffeforfølgning og dom på ingen måte være mindre strenge enn de som gjelder i de tilfelle som er henvist til i artikkel 5, punkt 1.
3. Enhver person som det innledes straffeforfølgning mot i forbindelse med noen av de straffbare handlinger som er nevnt i artikkel 4, skal være garantert rettfærdig behandling på alle stadier av rettergangen.

Artikkel 8

1. De straffbare handlinger som er nevnt i artikkel 4 skal anses å være inkludert som utleveringsgrunnlag i eksisterende utleveringsoverenskomster mellom konvensjonsparter.

Konvensjonsparter påtar seg å inkludere slike straffbare handlinger som utleveringsgrunnlag i enhver fremtidig utleveringsoverenskomst seg imellom.

2. Hvis en konvensjonspart som gjør utlevering betinget av at det foreligger en inngått overenskomst, mottar en anmodning om utlevering fra en annen konvensjonspart som den ikke har noen utleveringsoverenskomst med, kan den betrakte den foreliggende konvensjon som det rettslige grunnlag for utlevering når det gjelder slike straffbare handlinger. Utlevering skal skje i samsvar med de øvrige vilkår som er fastsatt i loven i den anmodete stat.
3. Konvensjonsparter som ikke gjør utlevering avhengig av inngått overenskomst, skal seg imellom anse slike straffbare handlinger som utleveringsgrunnlag, avhengig av vilkårene i lovgivningen i den stat som mottar anmodningen.
4. Slike straffbare handlinger skal behandles, for så vidt angår spørsmålet om utlevering mellom konvensjonsparter, som om de var blitt begått ikke bare der hvor de fant sted, men også på territoriet til de stater som er forpliktet til å etablere jurisdiksjon etter artikkel 5, punkt 1.

Artikkel 9

1. Konvensjonsparter skal yte hverandre mest mulig bistand i forbindelse med straffeforfølgning hva angår noen av de straffbare handlinger som nevnt i artikkel 4, herunder fremlegge alt bevismateriale de har tilgang på som er nødvendig for rettsforfølgningen.
2. Konvensjonsparter skal oppfylle sine forpliktelser etter denne artikkels punkt 1 i samsvar med enhver overenskomst vedrørende gjensidig juridisk bistand som måtte være inngått mellom dem.

Artikkel 10

1. Enhver konvensjonspart skal påse at opplæring og informasjon om forbudet mot tortur fullt ut er inkludert i opplæring av sivilt eller militært rettshåndhevelsespersonell, medisinsk personell, offentlige tjenestemenn og andre personer som kan komme til å medvirke ved varetekt, forhør eller behandling av noen person underkastet enhver form for arrest, forvaring eller fengsling.
2. Enhver konvensjonspart skal inkludere dette forbud i de regler eller instruksjoner som utferdiges med hensyn til slike personers plikter og oppgaver.

Artikkel 11

Enhver konvensjonspart skal holde under systematisk oppsikt sine forhørsregler, instruksjoner, metoder og praktisering så vel som tiltak truffet for varetekt og behandling av personer underkastet enhver form for arrest, forvaring eller fengsling på noe område under dens jurisdiksjon, med sikte på å hindre at noe tilfelle av tortur finner sted.

Artikkel 12

Enhver konvensjonspart skal sørge for at dens kompetente myndigheter iverksetter omgående og upartiske undersøkelser, i ethvert tilfelle der det er rimelig grunn til å anta at en torturhandling har funnet sted på noe område under dens jurisdiksjon.

Artikkel 13

Enhver konvensjonspart skal påse at enhver person som påstår å ha blitt utsatt for tortur på noe område under dens jurisdiksjon, har rett til å klage til, og til å få sin sak omgående og upartisk gransket av, dens kompetente myndigheter. Tiltak skal treffes for å sikre at klageren og vitner blir beskyttet mot enhver mishandling eller intimidering som følge av klagen eller ethvert avgitt vitneprov.

Artikkel 14

1. Enhver konvensjonspart skal i sitt rettssystem sikre at offeret for en torturhandling får oppreisning og har en rett til rettferdig og rimelig erstatning som kan håndheves, herunder midler for en så fullstendig rehabilitering som mulig. I det tilfelle offeret dør som følge av en torturhandling, skal hans etterlatte ha rett til erstatning.
2. Ikke noe i denne artikkel skal innvirke på noen rett som et offer eller andre personer måtte ha til erstatning ifølge den nasjonale lovgivning.

Artikkel 15

Enhver konvensjonspart skal påse at enhver forklaring som det er påvist er avgitt som et resultat av tortur, ikke skal bli påberopt som bevis i noen rettergang, unntatt mot en person anklaget for tortur som bevis på at forklaringen er avgitt.

Artikkel 16

1. Enhver konvensjonspart skal påta seg å forhindre på ethvert område under dens jurisdiksjon, andre former for grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff som ikke kvalifiserer som tortur etter definisjonen i artikkel 1, når slike handlinger blir utført av eller på tilskyndelse av eller med samtykke eller aksept fra en offentlig tjenestemann eller annen person som opptrer i embets medfør. Spesielt skal forpliktelsene i artiklene 10, 11, 12 og 13 gjelde ved at henvisningene til tortur erstattes med henvisninger til andre former for grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.
2. Bestemmelsene i denne konvensjon utelukker ikke bestemmelsene i noe annet internasjonalt dokument eller nasjonal lovgivning som forbyr grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff eller som angår utlevering eller utvisning.

DEL II

Artikkel 17

1. Det skal opprettes en komité mot tortur (heretter kalt Komitéen) som skal utføre de funksjoner som er bestemt i det følgende. Komitéen skal bestå av ti eksperter med høy moralsk integritet og anerkjent sakkunnskap i menneskerettighetsspørsmål, som skal utføre sine funksjoner i personlig egenskap. Ekspertene skal velges av deltakerstatene, under hensyntagen til rimelig geografisk fordeling samt til nytteverdien av at det deltar noen personer som har juridisk erfaring.
2. Komitéens medlemmer skal velges ved hemmelig avstemning fra en liste av personer

foreslått av konvensjonspartene. Hver konvensjonspart kan foreslå én person blant sine egne statsborgere. Konvensjonsparter skal ta i betraktning nytteverdien av å foreslå personer som også er medlemmer av Menneskerettighetskomitéen opprettet under Den internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter, og som er villige til å tjenestegjøre i Komitéen mot tortur.

3. Valg av Komitéens medlemmer skal finne sted hvert annet år på møter blant konvensjonspartene sammenkalt av De Forente Nasjoners Generalsekretær. På disse møtene, som er beslutningsdyktige når to tredjedeler av konvensjonspartene er representert, skal de kandidater anses valgt som oppnår det høyeste stemmetall og et absolutt flertall av stemmene fra de representanter for konvensjonsparter som er til stede og avgir stemme.
4. Det første valg skal holdes senest seks måneder etter at denne konvensjon er trådt i kraft. Senest fire måneder før tidspunktet for hvert valg, skal De Forente Nasjoners Generalsekretær tilstille et brev til konvensjonspartene, der han innbyr dem til å sette fram sine forslag innen tre måneder. Generalsekretæren skal utarbeide en alfabetisk liste over kandidatene, med angivelse av hvilke konvensjonsparter som har foreslått dem, og skal sende den til konvensjonspartene.
5. Komitéens medlemmer velges for en periode av fire år. De kan gjenvelges dersom de blir foreslått på nytt. Dog skal funksjonstiden for fem av de medlemmer som velges ved det første valg utløpe etter to år; umiddelbart etter det første valg skal navnene på disse fem medlemmer bestemmes ved loddtrekning av formannen for det møte som er nevnt i punkt 3 i denne artikkel.
6. Dersom et medlem av Komitéen dør eller trekker seg tilbake eller av noen annen grunn ikke lenger kan utføre sine plikter i Komitéen, skal den konvensjonspart som foreslo vedkommende, utnevne en annen ekspert blant sine statsborgere til å gjøre tjeneste for resten av perioden, etter godkjenning av flertallet av konvensjonspartene. Slik godkjenning skal anses gitt med mindre halvparten eller mer av konvensjonspartene gir negativt svar innen seks uker etter å ha blitt informert av De Forente Nasjoners Generalsekretær om den foreslåtte utnevnelse.
7. Konvensjonspartene skal være ansvarlige for utgiftene til Komitéens medlemmer så lenge de utfører tjeneste for Komitéen.

Artikkel 18

1. Komitéen velger sitt styre for en periode av to år. Dets medlemmer kan gjenvelges.
2. Komitéen skal utarbeide sin egen forretningsorden, men denne skal bl.a. bestemme at:
  - (a) Komitéen er beslutningsdyktig når seks medlemmer er til stede;
  - (b) Komitéens avgjørelser skal treffes med flertall av de tilstedeværende medlemmer.
3. De Forente Nasjoners Generalsekretær skal sørge for nødvendig personalbistand og andre hjelpemidler som er nødvendige for at Komitéen effektivt skal kunne utføre sine oppgaver etter denne konvensjon.
4. De Forente Nasjoners Generalsekretær skal sammenkalle Komitéens første møte. Senere møter skal holdes på de tidspunkter som bestemmes i Komitéens forretningsorden.
5. Konvensjonspartene skal være ansvarlige for utgifter som påløper i forbindelse med avholdelse av møter for konvensjonspartene og for Komitéen, herunder tilbakebetaling til De Forente Nasjoner av enhver utgift, så som kostnader til personalbistand og andre

hjelpemidler, som måtte være påført De Forente Nasjoner ifølge denne artikkels punkt 3.

Artikkel 19

1. Konvensjonspartene skal gjennom De Forente Nasjoners Generalsekretær avgi til Komitéen rapporter om de tiltak som de har gjennomført for å oppfylle sine forpliktelser etter denne konvensjon, innen ett år etter at konvensjonen er trådt i kraft for vedkommende stat. Deretter skal konvensjonspartene oversende tilleggsrapporter hvert fjerde år om alle nye tiltak som er truffet, samt slike andre rapporter som Komitéen måtte be om.
2. De Forente Nasjoners Generalsekretær skal videresende disse rapportene til alle konvensjonsparter.
3. Enhver rapport skal behandles av Komitéen, som kan avgi slike generelle bemerkninger til rapporten som den finner passende, og skal oversende disse til vedkommende konvensjonspart. Denne konvensjonspart kan komme med de anførsler den måtte ønske som svar til Komitéen.
4. Komitéen kan, etter eget skjønn beslutte å inkludere enhver bemerkning som den måtte ha avgitt i samsvar med punkt 3 i denne artikkel, sammen med de anførsler den har mottatt fra vedkommende konvensjonspart, i den årsrapport som den avgir i henhold til artikkel 24. På anmodning fra den berørte konvensjonspart, kan Komitéen likeledes inkludere en gjenpart av den rapporten som er oversendt i henhold til punkt 1 i denne artikkel.

Artikkel 20

1. Dersom Komitéen mottar pålitelig informasjon som etter dens oppfatning inneholder velfunderte indikasjoner på at tortur systematisk blir praktisert på en konvensjonsparts område, skal Komitéen anmode vedkommende konvensjonspart om å samarbeide i granskingen av informasjonen og med dette for øyet komme med sine bemerkninger med hensyn til den informasjonen det gjelder.
2. Etter å ha tatt i betraktning alle bemerkninger vedkommende konvensjonspart måtte ha kommet med, så vel som all annen relevant informasjon som er tilgjengelig, kan Komitéen, dersom den finner at dette er berettiget, utpeke en eller flere av sine medlemmer til å foreta en fortrolig undersøkelse og umiddelbart rapportere tilbake til Komitéen.
3. Dersom en undersøkelse blir foretatt i samsvar med punkt 2 i denne artikkel, skal Komitéen søke samarbeid med vedkommende konvensjonspart. I forståelse med denne konvensjonspart kan slik undersøkelse omfatte besøk på dens territorium.
4. Etter å ha gjennomgått de resultater som Komitéens medlem eller medlemmer har lagt fram i henhold til punkt 2 i denne artikkel, skal Komitéen oversende disse resultater til den berørte konvensjonspart sammen med de bemerkninger eller forslag som synes hensiktsmessige i lys av situasjonen.
5. All virksomhet som Komitéen utfører i henhold til punktene 1 til 4 i denne artikkel skal være fortrolig og på ethvert trinn i saksbehandlingen skal det søkes samarbeid med den berørte konvensjonspart. Etter at saksbehandlingen er avsluttet med hensyn til en undersøkelse som nevnt i punkt 2, kan Komitéen, etter konsultasjoner med den berørte konvensjonspart, beslutte å inkludere et sammendrag av granskingens resultater i den årsrapport den avgir i henhold til artikkel 24.

Artikkel 21

1. En konvensjonspart kan til enhver tid i henhold til denne artikkel avgi erklæring om at den anerkjenner Komitéens kompetanse til å motta og undersøke henvendelser fra en konvensjonspart om at en annen konvensjonspart ikke oppfyller sine forpliktelser i henhold til denne konvensjon. Slike henvendelser skal bare kunne mottas og behandles i samsvar med reglene fastsatt i denne artikkel dersom de kommer fra en konvensjonspart som har avgitt en erklæring om at den anerkjenner Komitéens kompetanse med virkning for seg selv. Komitéen skal ikke behandle noen henvendelse etter reglene i denne artikkel dersom den gjelder en konvensjonspart som ikke har avgitt slik erklæring. Henvendelser som mottas i henhold til denne artikkel, skal behandles på følgende måte:
  - (a) Dersom en konvensjonspart mener at en annen konvensjonspart ikke oppfyller bestemmelsene i konvensjonen, kan den ved skriftlig henvendelse gjøre vedkommende konvensjonspart oppmerksom på dette forhold. Mottakerstaten skal innen tre måneder etter mottakelsen gi senderstaten en forklaring eller en skriftlig uttalelse til belysning av saken, som så vidt det er mulig og hensiktsmessig skal inneholde opplysninger om interne regler og rettsmidler som allerede er iverksatt, som er under utarbeidelse eller som står til rådighet i saken;
  - (b) Dersom saken ikke er brakt til en tilfredsstillende avslutning for begge de berørte konvensjonsparter innen seks måneder etter mottakelsen av den opprinnelige henvendelse, har hver av partene rett til å henvise saken, til Komitéen, ved å avgi meddelelse til Komitéen og til den annen part;
  - (c) Komitéen skal behandle en sak som er henvist til den etter denne artikkel først etter at den har forvisset seg om at alle interne rettsmidler er blitt påberopt og uttømt i saken, i overensstemmelse med folkerettens alminnelige anerkjente prinsipper. Dette gjelder likevel ikke når anvendelsen av rettsmidlene tar urimelig lang tid, eller det er usannsynlig at disse vil gi effektiv hjelp til den person som er offer for overtredelsen av denne konvensjon;
  - (d) Komitéens møter skal holdes for lukkede dører når den behandler henvendelser i henhold til denne artikkel;
  - (e) Med forbehold for bestemmelsene i punkt (c), skal Komitéen stille seg til rådighet for de berørte konvensjonsparter med sikte på å få i stand en vennskapelig løsning av saken på grunnlag av respekt for de forpliktelser som følger av denne konvensjon. I dette øyemed kan Komitéen, når den finner det berettiget, sette ned en *ad hoc* meklingskommisjon;
  - (f) I enhver sak som er innbrakt for Komitéen etter denne artikkel, kan den be de berørte konvensjonsparter som er nevnt i punkt (b), om å fremskaffe alle opplysninger av betydning for saken;
  - (g) De berørte konvensjonsparter som er nevnt i punkt (b) skal ha rett til å være representert når saken behandles av Komitéen, og til å avgi muntlige og/eller skriftlige innlegg;
  - (h) Komitéen skal avgi rapport innen tolv måneder etter mottakelsen av en meddelelse i henhold til punkt (b);
    - (i) dersom det er kommet i stand en løsning som nevnt i punkt (e), skal Komitéen begrense rapporten til en kort redegjørelse for de faktiske forhold og for den løsning som er kommet i stand;
    - (ii) dersom det ikke er kommet i stand noen løsning som nevnt i punkt (e), skal

Komitéen begrense rapporten til en kort redegjørelse for de faktiske forhold; skriftlige innlegg og et referat av de muntlige innlegg som de berørte konvensjonsparter har avgitt, skal vedlegges rapporten.

I enhver sak skal rapporten sendes til de berørte konvensjonsparter.

- Bestemmelsene i denne artikkel skal tre i kraft når fem stater som er parter i denne konvensjon har avgitt erklæringer i henhold til punkt 1 i denne artikkel. Konvensjonspartene skal deponere disse erklæringer hos De Forente Nasjoners Generalsekretær, som skal sende kopier til de andre konvensjonspartene. En erklæring kan til enhver tid trekkes tilbake ved meddelelse til Generalsekretæren. Slik tilbaketrekking skal ikke påvirke behandlingen av en sak som allerede er gjenstand for en henvendelse i henhold til denne artikkel; ingen ytterligere henvendelse fra noen konvensjonspart skal kunne mottas etter denne artikkel etter at Generalsekretæren har mottatt meddelelsen om tilbaketrekkingen, med mindre den berørte konvensjonspart har avgitt en ny erklæring.

Artikkel 22

- En konvensjonspart kan til enhver tid avgi erklæring i henhold til denne artikkel om at den anerkjenner Komitéens kompetanse til å motta og behandle henvendelser fra eller på vegne av enkeltpersoner undergitt dens jurisdiksjon, som hevder å være offer for en konvensjonsparts brudd på bestemmelsene i denne konvensjon. Henvendelser som gjelder en konvensjonspart som ikke har avgitt slik erklæring, skal ikke mottas av Komitéen.
- Komitéen skal avvise enhver henvendelse etter denne artikkel når henvendelsen er anonym eller når Komitéen anser den for å være et misbruk av retten til å foreta slike henvendelser eller for å være uforenlig med bestemmelsene i denne konvensjon.
- Med forbehold for bestemmelsene i punkt 2, skal Komitéen gjøre den konvensjonspart som har avgitt erklæring etter punkt 1, og som påstås å overtre noen bestemmelse etter denne konvensjon, kjent med henvendelsen som den mottar i henhold til denne artikkel. Vedkommende stat skal innen seks måneder sende Komitéen en skriftlig redegjørelse eller erklæring til belysning av saken og de eventuelle tiltak som vedkommende stat måtte ha satt i verk.
- Komitéen skal behandle henvendelser som mottas i henhold til denne artikkel i lys av alle opplysninger som er gjort tilgjengelige for den av eller på vegne av vedkommende person og av den berørte konvensjonspart.
- Komitéen skal ikke kunne prøve noen henvendelse fra en person etter denne artikkel før den har forsikret seg om at:
  - Samme sak ikke har vært, og ikke er gjenstand for annen internasjonal undersøkelse eller bileggelse;
  - Klageren har uttømt alle tilgjengelige innenlandske rettsmidler; dette gjelder likevel ikke når anvendelsen av rettsmidler tar urimelig lang tid eller det er usannsynlig at de vil medføre effektiv hjelp til den person som er offer for overtredelsen av denne konvensjon.
- Komitéen skal møte for lukkede dører når den behandler henvendelser etter denne artikkel.
- Komitéen skal underrette den berørte konvensjonspart og klageren om sine synspunkter.
- Bestemmelsene i denne artikkel skal tre i kraft når fem stater som er parter i denne

konvensjon har avgitt erklæring i henhold til punkt 1 i denne artikkel. Konvensjonspartene skal deponere disse erklæringer hos De Forente Nasjoners Generalsekretær, som skal sende kopier til de andre konvensjonspartene. En erklæring kan til enhver tid trekkes tilbake ved meddelelse til Generalsekretæren. Slik tilbaketrekking skal ikke påvirke behandlingen av en sak som allerede er gjenstand for en henvendelse i henhold til denne artikkel; ingen ytterligere henvendelse av eller på vegne av en person skal kunne mottas etter denne artikkel etter at Generalsekretæren har mottatt meddelelsen om tilbaketrekkingen, med mindre konvensjonsparten har avgitt en ny erklæring.

Artikkel 23

Medlemmene av Komitéen og av de *ad hoc* meklingskommisjoner som måtte bli nedsatt etter artikkel 21, punkt 1 (e), skal være berettiget til de lettelser, privilegier og den immunitet som tilkommer eksperter på oppdrag for De Forente Nasjoner, i henhold til vedkommende bestemmelser i Konvensjon om De Forente Nasjoners privilegier og immunitet.

Artikkel 24

Komitéen skal fremlegge en årlig rapport om sin virksomhet etter denne konvensjon til konvensjonspartene og til De Forente Nasjoners Generalforsamling.

DEL III

Artikkel 25

1. Denne konvensjon er åpen for undertegning av alle stater.
2. Denne konvensjon skal ratifiseres. Ratifikasjonsdokumenter skal deponeres hos De Forente Nasjoners Generalsekretær.

Artikkel 26

Denne konvensjon skal kunne tiltres av alle stater. Tiltredelse skjer ved deponering av tiltredelsesdokument hos De Forente Nasjoners Generalsekretær.

Artikkel 27

1. Denne konvensjon skal tre i kraft på den trettiende dag etter at De Forente Nasjoners Generalsekretær har mottatt det tyvende ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument.
2. For enhver stat som ratifiserer eller tiltrer denne konvensjon etter at det tyvende ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument er deponert, skal konvensjonen tre i kraft på den trettiende dag etter datoen for deponering av dens eget ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument.

Artikkel 28

1. Enhver stat har på det tidspunkt den undertegner eller ratifiserer denne konvensjon eller tiltrer den, anledning til å erklære at den ikke anerkjenner den myndighet til Komitéen

som fremgår av artikkel 20.

2. Enhver konvensjonspart som har tatt forbehold i samsvar med punkt 1 i denne artikkel, kan på et hvilket som helst tidspunkt trekke tilbake dette forbehold ved melding til De Forente Nasjoners Generalsekretær.

Artikkel 29

1. Enhver konvensjonspart kan overfor De Forente Nasjoners Generalsekretær foreslå endringer i Konvensjonen. Generalsekretæren skal oversende endringsforslag til konvensjonspartene med anmodning om at de meddeler han hvorvidt de ønsker at konvensjonspartene skal sammenkalles for å behandle og stemme over forslagene. Dersom minst en tredjedel av konvensjonspartene innen fire måneder fra den dato slik meddelelse ble gitt støtter en slik konferanse, skal Generalsekretæren sammenkalle til et slikt møte i De Forente Nasjoners regi. Endringsforslag vedtatt av et flertall av de konvensjonsparter som er til stede og avgir stemme ved konferansen, skal oversendes av Generalsekretæren til alle konvensjonsparter for deres godkjenning.
2. En endring som er vedtatt i samsvar med punkt 1 i denne artikkel, skal tre i kraft når to tredjedeler av de stater som er parter i denne konvensjon har meddelt De Forente Nasjoners Generalsekretær om at de har godtatt den i samsvar med sine respektive konstitusjonelle bestemmelser.
3. Når endringer trer i kraft, skal de være bindende for de konvensjonsparter som har godtatt dem, mens øvrige konvensjonsparter fortsatt skal være bundet av bestemmelsene i denne konvensjon og eventuelle tidligere endringer som de har godtatt.

Artikkel 30

1. Enhver tvist mellom to eller flere konvensjonsparter vedrørende fortolkning eller anvendelse av denne konvensjon som ikke kan avgjøres ved forhandlinger, skal henvises til voldgift når en av partene anmoder om det. Dersom partene innen seks måneder fra datoen for anmodning om voldgift ikke er i stand til å enes om organiseringen av voldgift, kan hvilken som helst av partene henvise tvisten til Den Internasjonale Domstol ved anmodning i samsvar med Domstolens statutter.
2. Enhver stat kan, ved undertegning eller ratifikasjon av denne konvensjon eller ved tiltredelse av den, erklære at den ikke anser seg bundet av punkt 1 i denne artikkel. De øvrige konvensjonsparter skal ikke være bundet av punkt 1 i denne artikkel i forhold til en konvensjonspart som har tatt slikt forbehold.
3. Enhver konvensjonspart som har tatt forbehold i samsvar med punkt 2 i denne artikkel, kan på et hvilket som helst tidspunkt trekke tilbake dette forbehold ved melding til De Forente Nasjoners Generalsekretær.

Artikkel 31

1. En konvensjonspart kan si opp denne konvensjon ved skriftlig melding til De Forente Nasjoners Generalsekretær. Oppsigelsen trer i kraft ett år etter den dato meldingen ble mottatt av Generalsekretæren.
2. Slik oppsigelse skal ikke medføre at konvensjonsparten blir løst fra sine forpliktelser etter denne konvensjon med hensyn til noen handling eller unnlattelse som finner sted før den

dato da oppsigelsen trer i kraft, og heller ikke skal slik oppsigelse på noen måte være til hinder for fortsatt behandling av enhver sak som allerede er under behandling av Komitéen før den dato da oppsigelsen trer i kraft.

3. Etter den dato da oppsigelsen trer i kraft for en konvensjonspart, skal Komitéen ikke påbegynne behandling av noen ny sak som angår vedkommende stat.

Artikkel 32

De Forente Nasjoners Generalsekretær skal informere alle stater som er medlem av De Forente Nasjoner og alle stater som har undertegnet denne konvensjon eller tiltrådt den om følgende:

- (a) Undertegninger, ratifikasjoner og tiltredelser etter artiklene 25 og 26;
- (b) Datoen for ikrafttredelse av denne konvensjon etter artikkel 27 og datoen for ikrafttredelse av enhver endring etter artikkel 29;
- (c) Oppsigelser etter artikkel 31.

Artikkel 33

1. Denne konvensjon, hvis arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighet, skal deponeres hos De Forente Nasjoners Generalsekretær.
2. De Forente Nasjoners Generalsekretær skal oversende bekreftede kopier av denne konvensjon til alle stater.